

NAUJIENLAIŠKIS

KOVAS–BALANDIS

2017

Dainų festivalis „Dainos iš tremties“ skambėjo jau ketvirtą kartą

Kovo 28 d. Varėnos Kultūros centre vyko tradicinis renginys „Dainos iš tremties“, skirtas prisiminti 1949 m. kovo 25–28 d. vykusią trėmimų operaciją „Bangų mūša“ bei visas tremtis ir Lietuvos gyventojų netektis, sovietų okupacijų metu. Renginyje dalyvavo mokiniai su mokytojais iš 25 Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigų. Dainų festivalyje skambėjo senos, prieš penkiasdešimt – šešiasdešimt metų buvusios populiaros dainos, sukurtos Lietuvoje bei tremtyje, lageriuose.

Atidarant renginį, Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos direktorė Milda Padegimaitė paaikšino, kodėl yra svarbu dainuoti, nes tai yra dalelė mūsų istorijos, dalelė mūsų kultūros.

Dainos festivalyje skambėjo įvairiai: vienos buvo atliekamos taip, kaip prieš daugelį metų, kitos dainos skambėjo

naujai – mokytojai su mokiniais parengė naujas aranžuotes ir pritaikė šių dienų skambesius.

Ronaldas Račinskas, Tarptautinės komisijos vykdomasis direktorius susirinkusiems akcentavo, jog „šiandien dalyvaujame pačioje tikriausioje ir įdomioje pilietiško pamokoje“.

Dainų festivalyje dalyviams ir svečiams padainavo Varėnos buvusių politinių kalinių ir tremtinių choras „Viltis“. Renginyje dalyvavo Varėnos r. savivaldybės meras Algis Kašėta su savivaldybės darbuotojais, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Gvidas Rutkauskas su sąjungos nariais: Vince Vaidevute Margevičiene, Petru Musteikiu, Gediminu Uogintu. Pilietišumą skatinančias dainas dainavo daugiau nei 300 mokinių kartu su savo

mokytojais.

Dainų festivalį „Dainos iš tremties“ organizavo Tarptautinės komisijos sekretoriatas kartu su Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos Tolerancijos ugdymo centru.

Įkurti 2 nauji Tolerancijos centrai:

- *Vilniaus Jono Basanavičiaus gimnazijoje*
- *Daugų Vlodo Mirono gimnazijoje*

Seminaras „Netektys istorijoje ir istorinis suvokimas“

Kovo 9–10 d. Kėdainių krašto muziejaus Daugiakultūriame centre vyko seminaras mokytojams ir švietimo darbuotojams „Netektys istorijoje ir istorinis suvokimas“. Dviejų dienų seminare mokytojai, muziejininkai klausė M. Juškovskio paskaitų apie Jidiš kalbos raidą Lietuvoje, žymius litvakus, kūrčius šia kalba ir

jų likimus Holokausto metu. Tarptautinės komisijos narys, istorikas A. Bubnys skaitė paskaitą apie Holokaustą Lietuvoje. Tarptautinės komisijos sekretoriato vadovas R. Račinskas diskutavo su seminaro dalyviais apie istorinę atmintį, švietimo projektų svarbą ir jų vietą mokyklų bendruomenėse. A. Pečiulytė

supažindino susirinkusiuosius su daugiataučiu Kėdainių miesto paveldu ekskursijos po Kėdainių senamiestį metu.

Seminarą organizavo Tarptautinės komisijos sekretoriatas kartu su partneriais: Kėdainių krašto muziejumi-daugiakultūrių centru bei Pasaulinio žydų kongreso tarptautiniu Jidiš centru Vilniuje.

Pilietinė iniciatyva „Gyvasis tautos žiedas“

Minint 27-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo – 1990 metų kovo 11-osios – metines Lietuvos švietimo institucijos kvistos prisijungti prie pilietinės iniciatyvos „GYVASIS TAUTOS ŽIEDAS“.

Igyvendinant šią idėją bendruomenės kviečiamos aptarti kovo 11 d. svarbą, diskutuoti pilietinėmis temomis ir sąmoningai formuoti gyvuosius tautos žiedus. Pilietinėje iniciatyvoje šiais metais dalyvavo apie 327 švietimo įstaigos. Džiugu, jog iniciatyva palaikoma ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio šalių lituanistinėse mokyklose.

Nacionalinę pilietiškumo iniciatyvą inicijuoja Tarptautinė komisija kartu su šios idėjos autoriais – Panevėžio Kastyčio Ramausko lopšeliu-darželiu.

Buvo prisimintos 1949-ųjų metų tremtys

Kovo 29 d. Vilniuje, Aukų gatvėje, vyko paminėjimas, skirtas visuomenei priminti tragišką įvykį – 1949 metais vykusią trėmimų operaciją „Bangų mūša“. Per šį trėmimą iš Lietuvos buvo ištremta 32 tūkst., o iš visų Baltijos šalių – arti 100 tūkst. gyventojų.

Susirinkusieji, buvusieji politiniai kaliniai, tremtiniai, Lietuvos Respublikos

seimo nariai, kalbėjo apie istoriją, atmintį bei dabarties problemas.

Renginį organizavo Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius kartu su partneriais: Tarptautinės komisijos sekretoriatu ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru.

Seminaras „Istorinė praeitis ir iššūkiai švietimo sistemoje“

Balandžio 6–7 d. Kėdainiuose vyko seminaras mokytojams, švietimo darbuotojams ir muziejaininkams. Pirmąją seminaro dieną lektorius, filosofas A. Jokubaitis kalbėjo apie filosofo požiūrį į dabartinę ugdymo sistemą ir iššūkius, su kuriais susiduria mokytojai, mokyklų vadovai bei aukštųjų mokyklų dėstytojai. Lektorius iš Izraelio, M. Juškovskij, pasakojo apie Europos žydų šimtames tradicijas jidiš kalboje bei kūrybą jidiš kalba Holokausto metu. Pirmąją seminaro dieną su Klezmerių muzika supažindino „Klezmer Klagen“ grupė, pristatydama ne tik prieš karą skambėjusią muziką, bet ir

muzikos autorius, kūrusius Rytų Europoje.

Antrąją seminaro dieną Ingrida Vilkinė, Tarptautinės komisijos švietimo programų koordinatore, pristatė 2016 m. atliktą kokybinį tyrimą apie Tolerancijos ugdymo centrus. Vyko diskusijos apie Tolerancijos ugdymo centrų vietą Lietuvos švietimo sistemoje, kalbama apie gaires, planus ateičiai.

Seminare dalyvavo 72 dalyviai: muziejaininkai, bendradarbiaujantys su mokyklomis, mokyklų vadovai, mokytojai.

Seminarą organizavo Tarptautinės

komisijos sekretoriatas kartu su partneriais: Kėdainių krašto muziejumi-daugiakultūriu centru bei Pasaulinio žydų kongreso tarptautiniu Jidiš centru Vilniuje.

Apie sovietinę praeitį analizuota vienos dienos seminare Radviliškyje

Balandžio 11 d. Radviliškyje vyko vienos dienos seminaras „Sovietinė praeitis istorijos puslapiuose“. Seminare pristatyta Tarptautinės komisijos sekretoriato įgyvendinama švietimo programa, veiklos, susijusios su sovietinės okupacijos tematika. Tarptautinės komisijos narys, istorikas Algirdas Jakubčionis paskaitose analizavo totalitarizmo Rusijoje priežastis bei pristatė korupcijos atvejus sovietinėje Lietuvoje. Seminare dalyvavo 42 Radviliškio miesto ir rajono mokytojai.

Seminarą organizavo Tarptautinės komisijos sekretoriatas kartu su Radviliškio Vaižganto progimnazijos Tolerancijos ugdymo centru.

Seminarai Kybartuose ir Dauguose

Balandžio 12 ir 13 dienomis Vilkaviškio r. Kybartų Kristijono Donelaičio ir Alytaus r. Vlodo Mirono gimnazijoje vyko seminarai „Susipažinimas su Tarptautinės komisijos įgyvendinama švietimo programa“.

Seminarų dalyviai susipažino su Tarptautinės komisijos sekretoriato misija, veikla ir įgyvendinama „Švietimo apie totalitarinių režimų nusikaltimus,

nusikaltimų žmogiškumui prevencijos ir tolerancijos ugdymo“ programa, Tolerancijos centrų idėja ir veiklomis, vyko filmo „Batai“ peržiūra. Taip pat mokytojams ir švietimo darbuotojams buvo pateikiamos metodinės rekomendacijos, kalbantiems apie nacių okupaciją ir sovietinės okupacijos temas. Alytaus. R. Vlodo Mirono gimnazijoje įkurtas Tolerancijos ugdymo centras.

Seminaras Holokausto tema – Kauno IX forto muziejuje

Balandžio 24 dieną, Kauno IX forto muziejuje vyko seminaras „Holokaustas formaliam ir neformaliame ugdyme“. Seminare dalyvavo Noa Sigal – lektorė, švietimo programų koordinatorė iš Yad Vashem – tarptautinės studijų apie Holokaustą mokyklos Izraelyje. Seminare dalyvavę mokytojai, švietimo darbuotojai, muziejininkai išgirdo apie Yad Vashem instituciją, jos atsiradimo istoriją, atliekamą misiją Holokausto švietime. Seminaro metu vyko ekskursija, skirta susipažinti su Kauno IX forto ekspozicija, pasakojančia apie Holokausto laikotarpį Lietuvoje, Kaune. Renginio metu vyko metodinis užsiėmimas, kurio metu seminaro dalyviai, naudodami Vašingtono Holokausto muziejaus nuotraukas dirbo grupėse, analizavo vaizdinę medžiagą, diskutavo ir kūrė plakatus. Seminare dalyvavo 30 dalyvių, iš kurių

bus atrinkta grupė, 2017 metų vasarą dalyvausianti tarptautiniame seminare Yad Vashem, Izraelyje.

Seminaras buvo organizuotas Tarptautinės komisijos sekretoriato kartu su Yad Vashem institucija bei Kauno IX forto muziejumi.

Tarptautinis seminaras sukvietė mokytojus ir švietimo darbuotojus atvykti į vidurio Lietuvą – Ariogalos gimnaziją

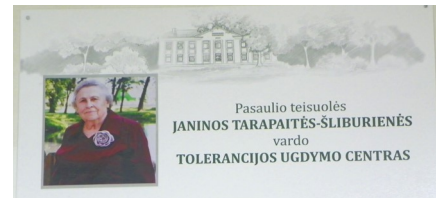
Balandžio 25–26 d. Ariogalos gimnazijoje vyko seminaras švietimo darbuotojų grupei, kurie 2016 m. vasarą dalyvavo tarptautiniame seminare Yad Vashem – tarptautinėje studijų apie Holokaustą mokykloje Izraelyje. Aptariamojo seminaro tema buvo „Holokausto tema ugdymo procese“.

Seminaras prasidėjo nuo iškilios ceremonijos – kuomet gimnazijos Tolerancijos ugdymo centrui suteikiamas garbės vardas. Šios gimnazijos Tolerancijos centras buvo pavadintas Janinos Tarapaitės-Šliburienės – Pasaulio Tautų Teisuolės vardu. Ceremonijoje dalyvavo ne tik gimnazijos mokiniai, atvykę į seminarą mokytojai bei švietimo darbuotojai, bet ir pati Janina Tarapaitė-Šliburienė. Renginyje gimnazijoje ir seminare dalyvavo Noa Sigal lektorė iš Yad Vashem. Vėliau seminare mokytojai pristatė savo įgyvendintas veiklas su mokiniais, pasidalino idėjomis ir

planais ateičiai. Seminaro dalyviai nuvyko į Kėdaičius, kuriuose susipažino su šio miesto tarpukario žydų istorija bei apsilankė masinėje žudynių vietoje, kurioje 1941 m. buvo nužudyti 2076 Kėdainių žydai.

Antrąją seminaro dieną dalyviai išgirdo įvairias istorijas apie žmones, išgyvenusius Holokaustą ir jų grįžimą į gyvenimą. Taip pat, mokytojai susipažino su filmų ištraukomis, tekstais, iliustruojančiais žydų gelbėtojus. Seminaro dalyviai apsilankė Ariogalos miestelyje esančioje masinėje žydų nužudymo vietoje bei išgirdo apie Vytauto gatvėje stovėjusią sinagogą ir prieš Antrąjį pasaulinį karą klestėjusį miestelio gyvenimą.

Seminarą organizavo Tarptautinės komisijos sekretoriatas kartu su Ariogalos gimnazijos Tolerancijos ugdymo centru. Seminaras vyko įgyvendinant Tarptautinės komisijos sekretoriato ir Yad Vashem bendradarbiavimo sutartį.

Pasaulio teisuolės
JANINOS TARAPAITĖS-ŠLIBURIENĖS
vardo
TOLERANCIJOS UGDYMO CENTRAS

TOLERANCIJOS UGDYMO CENTRŲ VEIKLOS

⇒ **Panevėžio Mykolo Karkos progimnazijos** Tolerancijos ugdymo centras jau septintus metus organizuoja Dainų festivalį, skirtą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Renginys vyko kovo 9 dieną.

⇒ **Mažeikių „Gabijos“ gimnazijos** Tolerancijos ugdymo centras įgyvendina projektą apie istorinės atminties puoselėjimą – atsiminimai apie žydus, jų naikinimą bei žydų gelbėtojus. Projektą

koordinuojančios etikos mokytojos: Regina Dirginčienė ir Rima Skrodenytė.

⇒ **Prienų r. Jiezno gimnazijos** anglų kalbos mokytoja Jolita Stačiokaitė lankėsi su mokiniais Kauno IV forte. Ekskursijos tikslas buvo supažindinti mokinius su Kauno Vilijampolės žydų istorija ir vykusiu naikinimu Kauno fortuose.

⇒ **Raseinių r. Ariogalos gimnazijos** Tolerancijos ugdymo centre balandžio 26 d. lankėsi savanoriai iš Austrijos, dirbantys Valstybiniame Vilniaus Gaono žydų muziejuje. Savanoriai Sebastian Redl ir Ganael Dumreicher skaitė paskaitą apie Holokaustą Lietuvoje bei diskutavo su mokiniais apie vyraujančius stereotipus, antisemitizmą ir nepakantumą. Savanoriai po užsiėmimų Ariogalos gimnazijoje išvyko į kitą Tolerancijos ugdymo centrą susitikimui su moksleiviais Telšiuose – Vincento Borisevičiaus gimnazijoje.

⇒ Balandžio viduryje, Aušvico-Birkenau muziejuje (Lenkijoje) lankėsi **Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos** Tolerancijos ugdymo centro mokiniai ir mokytojai. 47 alytiškiai susipažino su viena didžiausių mirties stovykla, įkurta nacių Antrojo pasaulinio karo metu.

⇒ Balandžio 21 d. **Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos** Tolerancijos ugdymo centro mokiniai su mokytojomis kartu su 500 moksleivių iš Vilniaus, Anykščių, Vilkaviškio ir Varėnos Rukainių kaime Vilniaus rajone pasodino apie 3500 ažuoliukų. Šią iniciatyvą organizavo Izraelio ambasada Lietuvoje, minint Izraelio ir Lietuvos diplomatinių santykių 25-ąsias metines.

⇒ Balandžio 27 d. Vilniuje vyko šventinis koncertas „Mes savosios Tėvynės vaikai“, kurį organizavo **Vilniaus „Saulėtekio“ mokyklos-daugiafunkcio centro** Tolerancijos ugdymo centras. Prieš renginį visi svečiai ir dalyviai galėjo paskanauti 10 tautybių tradicinius valgius, kurių atstovai mokosi šioje ugdymo įstaigoje.

⇒ Balandžio 28 d. **Prienų r. Jiezno gimnazijoje** lankėsi fotografas Richard Schofield, britas, gyvenantis Lietuvoje ir įgyvendinantis projektą „Penkiasdešimt mokyklų“. Susitikti su mokiniais pasikvietė anglų kalbos mokytoja Jolita Stačiokaitė. Susitikime daug buvo kalbama apie vietos istoriją, diskutuojama – ką mokiniai žino apie savo šaknis, paveldą ir gyvenamąją vietovę.

Tarptautinė komisija kartu su kitomis institucijomis, kaip ir kasmet, inicijuoja **Birželio 14-osios – Gedulo ir vilties dienos minėjimą** Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigose bei kitose švietimo institucijose. Šimet minėsime jau 76-ąsias pirmųjų trėmimų metines, kai per vieną savaitę iš Lietuvos buvo ištremta apie 17 500 žmonių.

[Registracija](#)

